

Centrum pro otázky
životního prostředí
Univerzita Karlova v Praze

Uživí planeta lidstvo?

**Pohled akademika na (ne)udržitelnost současných
potravinových systémů**

Letní škola rozvojové spolupráce UPOL

2. listopadu 2017

Dana Kapitulčinová, Ph.D.

dana@czp.cuni.cz

@DKapitulcinova

Upozornění

- Tato přednáška v pdf slouží pouze pro Vaše osobní potřeby, tzn. není určena k širokému šíření či veřejnému sdílení (např. na webových stránkách atp.)
- Sdílím ji zejména proto, abyste si mohli dohledat či dále prostudovat informace a zdroje zde zmíněné
- Pokud byste chtěli někde veřejně využít např. některé obrázky z této prezentace, ověřte si, že tak můžete učinit – na různé obrázky se vztahují různá autorská práva proto si raději dohledejte originál a ověřte si, jaká omezení se na ně vztahují! U všech informací a obrázků jsou z tohoto důvodu uvedeny zdroje, ze kterých jsem čerpala.
- Pokud byste chtěli něco z přednášky dále využít, ale máte pochyby, tak se na mne neváhejte obrátit 😊

Vzdělání a zkušenosti

Stáž

**Kodaňské školní zahrady
(2011 – 2012)**

Kurz permakultury (2011)

**Konzultační společnost
udržitelného rozvoje**

Kurz

BRISTOL

**Environmentální vědy
(Ph.D. a postdoc)**

Kurz

**Výzkumný pracovník
Univerzita Karlova**

Biodynamická farma (2013)

Biologie

Letní škola a stáž

⇒ **Akademik i praktik ☺ s převážně zahraniční zkušeností**

Centrum pro otázky
životního prostředí
Univerzita Karlova v Praze

Odborné zájmy

JSME TÍM, CO JÍME. A TÍM, CO JÍME, TAKÉ OVLIVŇUJEME NAŠE ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Zjistěte s pomocí kalkulačky Nutriční stopy pokrmů, jak si v těchto ohledech stojí různá jídla. Můžete si také spočítat dopady pro vlastní recept.

HOVĚZÍ GULÁŠ S HOUSKOVÝM
KNEDLÍKEM

ŠPENÁTOVÉ NOKY S HOUBOVOU
OMÁČKOU

SVÍČKOVÁ NA SMETANĚ S
HOUSKOVÝM KNEDLÍKEM

ZELENINOVÉ RIZOTO

spolufinancováno
Technologickou
agenturou ČR

SPOČÍTAT PRO VLASTNÍ RECEPT

**Dostupné na přelomu
roku 2017/2018**

Mě už znáte a kdo jste Vy?

Studenti VŠ?

Pracovníci
v NNO?

Další?

Konzultanti/
OSVČ?

Zaměstnanci firmy?

Vítejte!

Obrázek: all-free-download.com

Všechny nás zajímá otázka: Uživí planeta lidstvo?

Každý z nás musí jíst!

Studenti VŠ!

Pracovníci
v NNO!

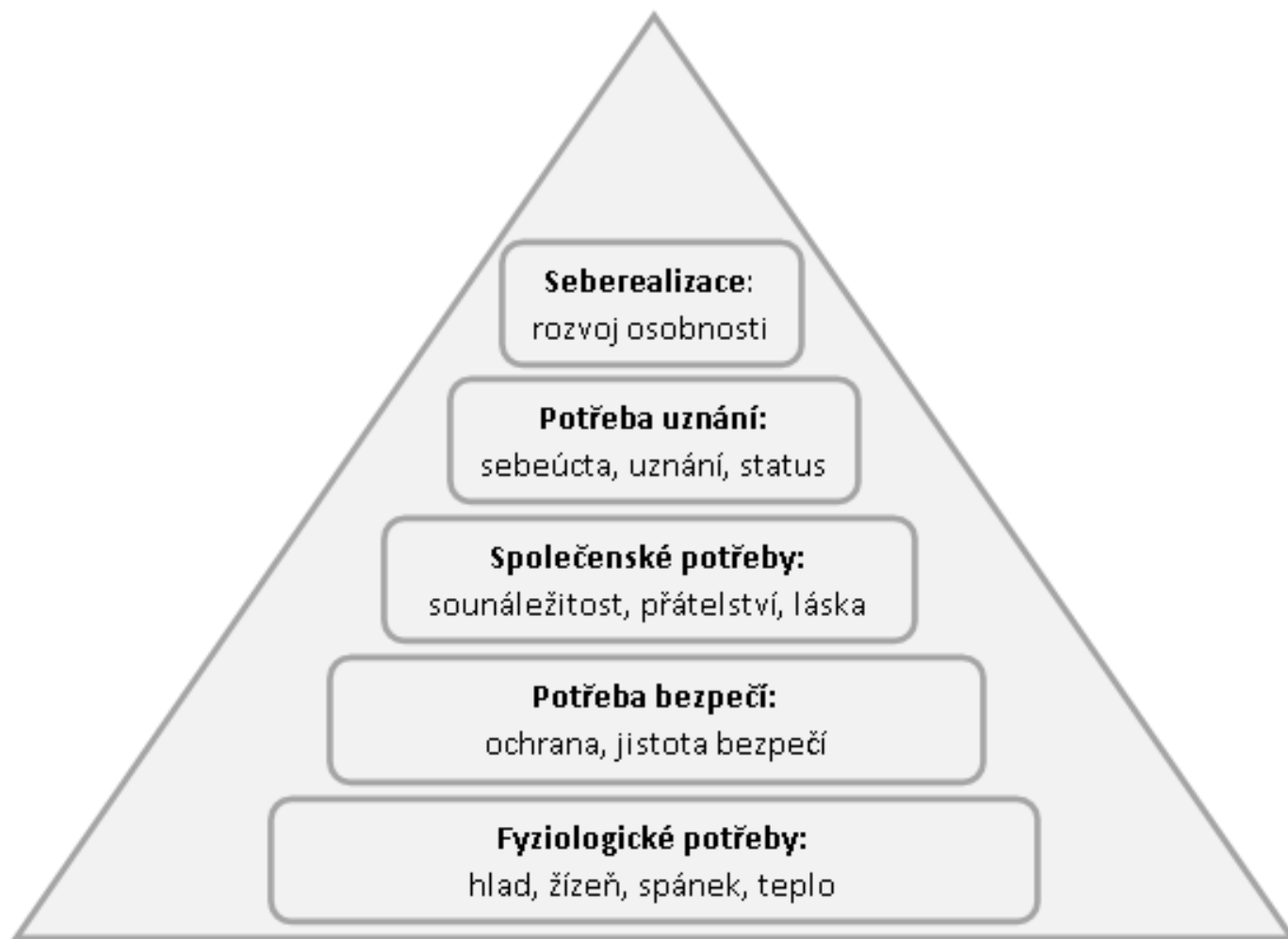
Další!

Konzultanti/
OSVČ!

Zaměstnanci firmy!

Maslowova pyramida potřeb

Uspokojení hladu je základní fyziologickou potřebou každého člověka

Všeobecná deklarace lidských práv (1948)

Čl. 25. Každý má právo na takovou životní úroveň, která by byla s to zajistit jeho **zdraví a blahobyt** i zdraví a blahobyt jeho rodiny, počítajíc v to **zejména výživu, šatstvo, byt a lékařskou péči, jakož i nezbytná sociální opatření...**

„Uživáním lidstva“ se zabývá mnoho institucí

Organizace pro výživu a zemědělství – Food and Agriculture Organisation (FAO), sídlí v Římě, založena r. 1945

„zajištění přístupu ke kvalitnímu jídlu pro všechny“

Světová zdravotnická organizace – World Health Organisation (WHO), sídlí v Ženevě, založena r. 1948

„dosažení nejvyšší úrovně zdraví pro všechny“ (mj. zdravé stravování)

Program OSN pro životní prostředí– United Nations Environment Programme (UNEP), sídlí v Nairobi, založena r. 1972

„podpora mezinárodní spolupráce v oblasti životního prostředí“

mohou se nám zdát velmi vzdálené...

Obchody naplněné potravinami 24/7?

Supermarket ve Švýcarsku (listopad 2016)

Thajsko

Ekvádor

Kostarika

Indonésie

Vydrží tyto možnosti věčně?

Kolumbie

1. Vyjasnění otázky a vysvětlení pojmů

Aneb hledáme-li odpověď, musíme rozumět otázce

Uživí planeta lidstvo?

Nejprve si musíme vyjasnit:

- Co přesně myslíme pojmem „uživí lidstvo“?
= dlouhodobě poskytovat adekvátní výživu pro každého člověka
- Co v našem kontextu znamená „planeta“?
= přírodní zdroje na planetě Zemi – na souši, v mořích, ve vzduchu
- O jakém časovém horizontu mluvíme?
= po dobu existence planety Země, kdy na ní budou panovat podmínky příhodné pro život (kapalná voda, cca 1-1,5 miliardy let), tj. po mnoho dalších generací

Otočte se prosím za sebe a diskutujte ve dvojicích (2 min)

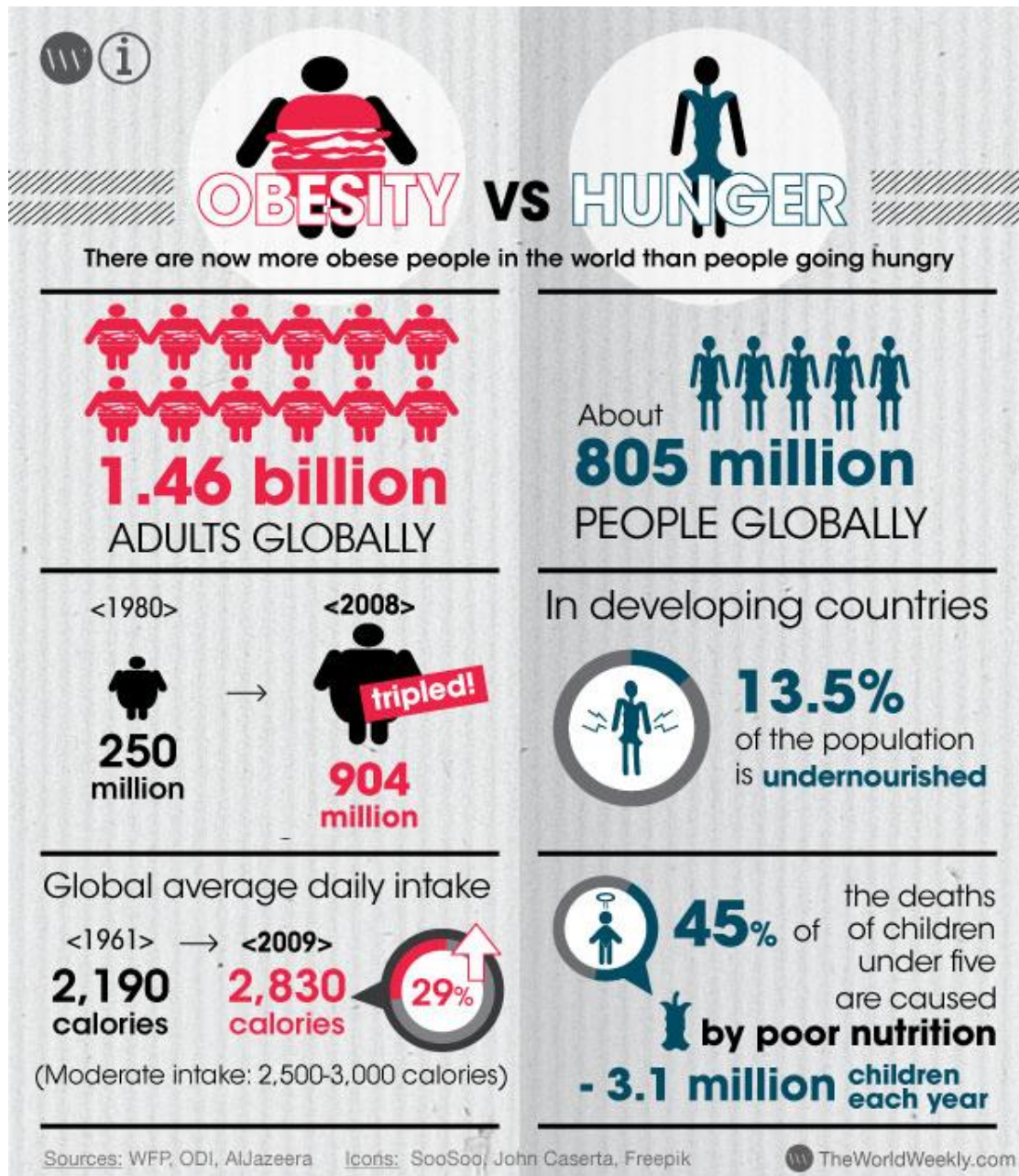
Aneb...

Je planeta Země schopna poskytovat přírodní zdroje pro zajištění adekvátní výživy každého člověka po dobu její existence s podmínkami příhodnými pro život?

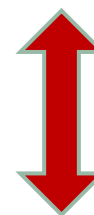
2. (Ne)udržitelnost současných potravinových systémů

Aneb ani dnes „neživí planeta lidstvo“ dostatečně a
vyšší nároky mají většinou vyšší dopady

Nerovnosti ve výživě

⇒ Socio-ekonomické dopady

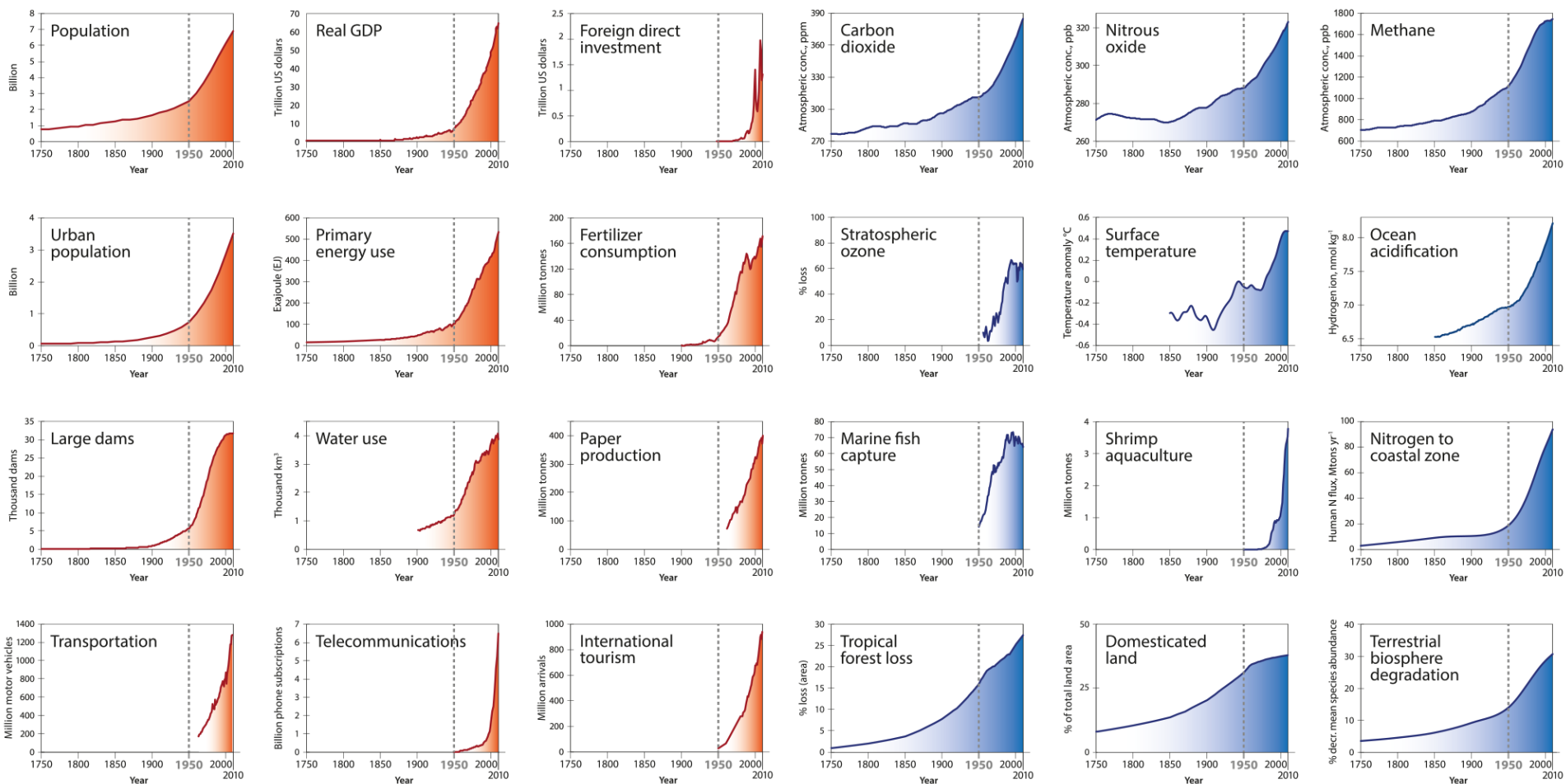

⇒ Environmentální dopady

Růst (nejen) světové populace

Socio-economic trends

Earth system trends

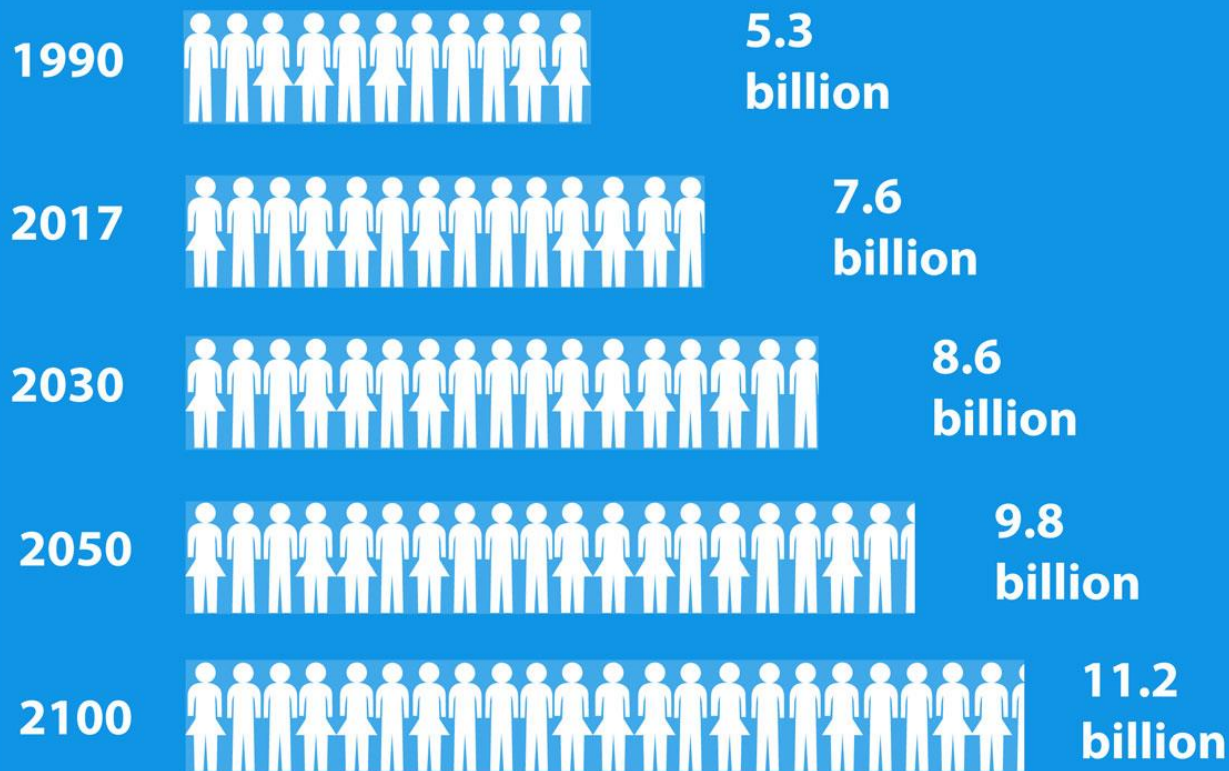

International Geosphere-Biosphere Programme => „doba obrovského zrychlení“ (anthropocén)

Projekce OSN do roku 2100

World Population

Projected world population until 2100

Source: United Nations Department of Economic and Social Affairs,
Population Division, *World Population Prospects: The 2017 Revision*
Produced by: United Nations Department of Public Information

může se zdát
vzdálené, ale to je
budoucnost i
našich blízkých...

dnes 7,6 miliard

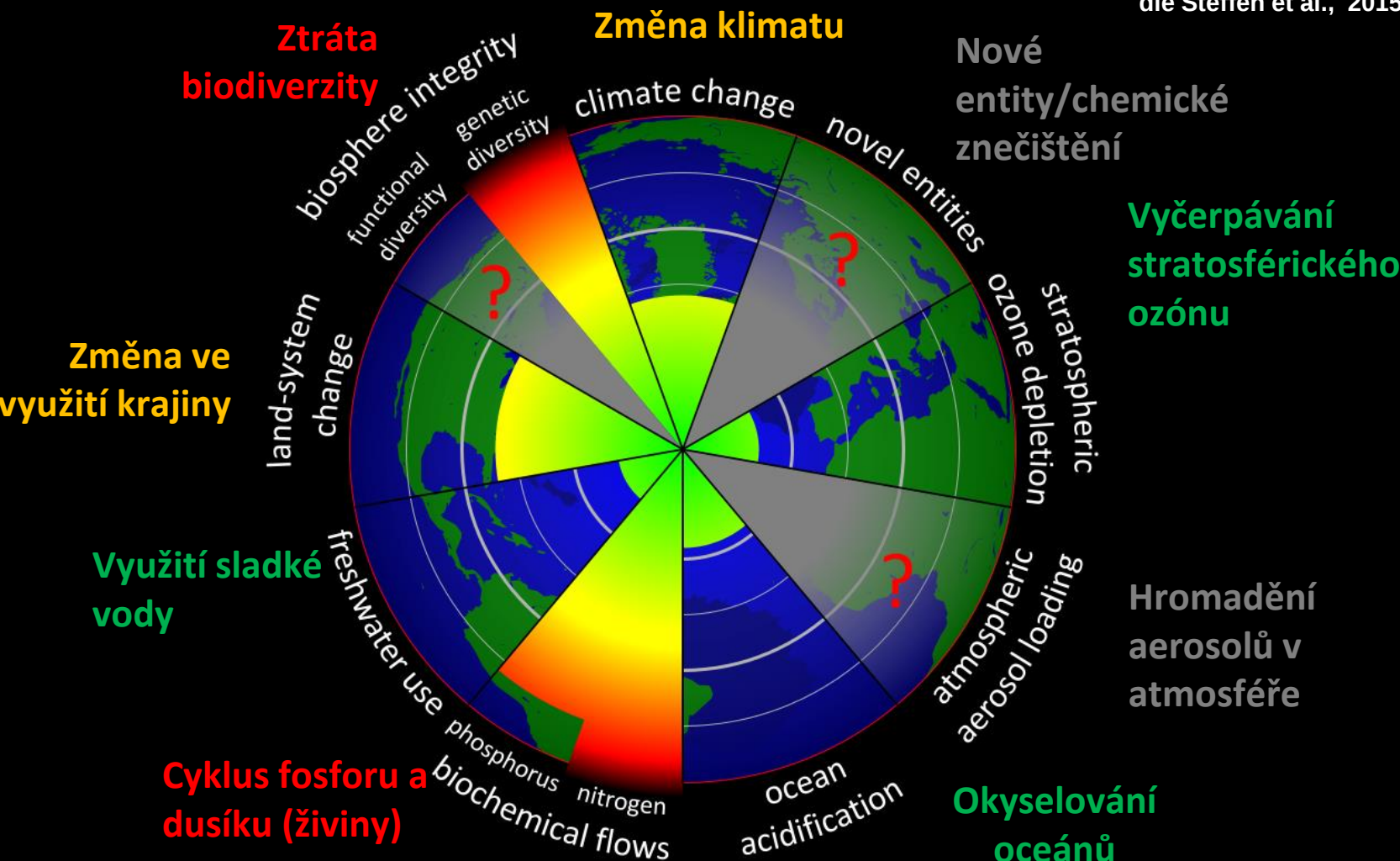
v roce 2100

**11,2 miliard lidí,
kteří budou mít právo na
adekvátní výživu a
důstojné životní
podmínky**

Změny v mnoha aspektech životního prostředí!

Environmentální limity Země (Planetary boundaries) – 9 kritických oblastí

dle Steffen et al., 2015, Science

⇒ Momentálně překračujeme minimálně 4 hranice (žlutě a červeně)

⇒ Jídlo je jedním z hlavních důvodů!

Zdroj: https://en.wikipedia.org/wiki/Planetary_boundaries

ZATÍM NEKVANTIFIKOVÁNO

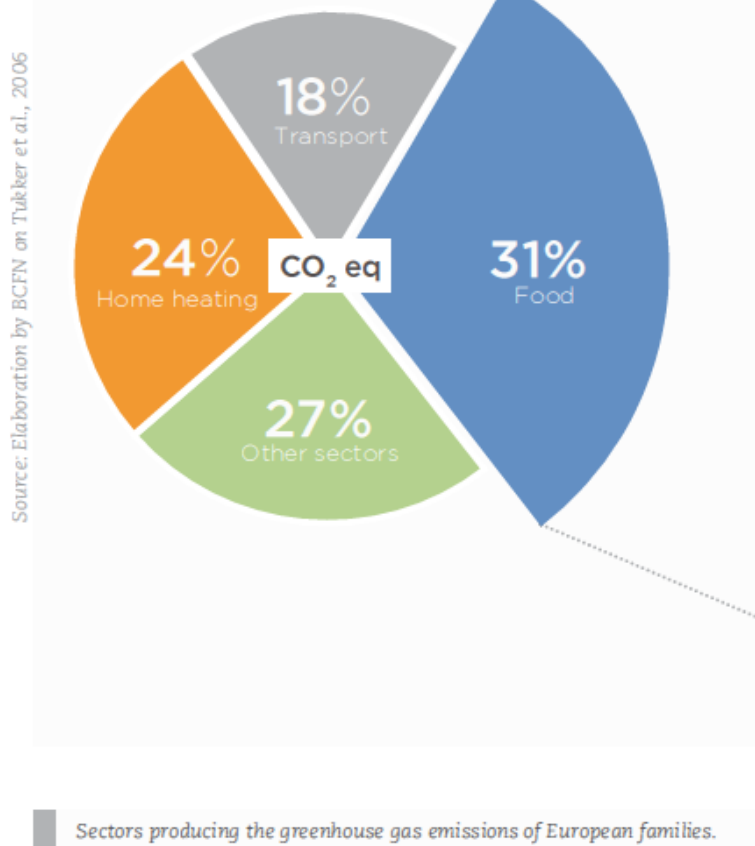
MIMO ZÓNU NEJISTOTY (VYSOKÉ NEBEZPEČÍ)

V ZÓNĚ NEJISTOTY (ZVYŠUJÍCÍ SE NEBEZPEČÍ)

BEZPEČNÁ ZÓNA (POD LIMITEM)

Změna klimatu (Uhlíková stopa - Carbon Footprint)

Evropské domácnosti

=> Více než ¼ veškerých emisí skleníkových plynů (CO₂ eq.) evropských domácností souvisí se spotřebou potravin

Změna klimatu (Uhlíková stopa - Carbon Footprint)

=> Více než 1/2 těchto emisí vzniká kvůli spotřebě živočišných produktů

Spotřeba vody (Vodní stopa – Water Footprint)

Vodní stopa v EU28 (lcd = litrů na člověka na den)

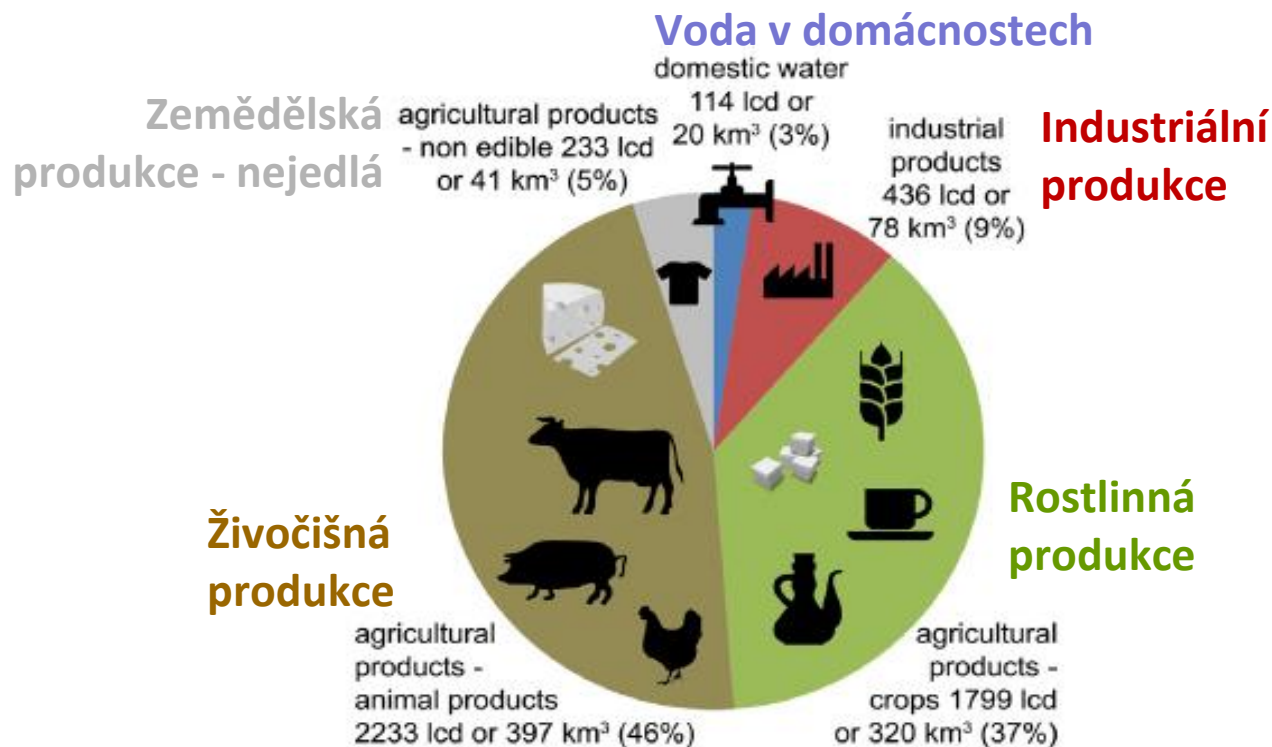

Fig. 3. The EU28 WF_{cons} for different product groups. Average for the period 1996–2005.

Data source Hoekstra and Mekonnen (2012).

=> Produkce potravin spotřebovává v evropských zemích více než 80% veškeré využití vody

Využití území => ztráta biodiverzity – zvyšování koncentrace GHGs

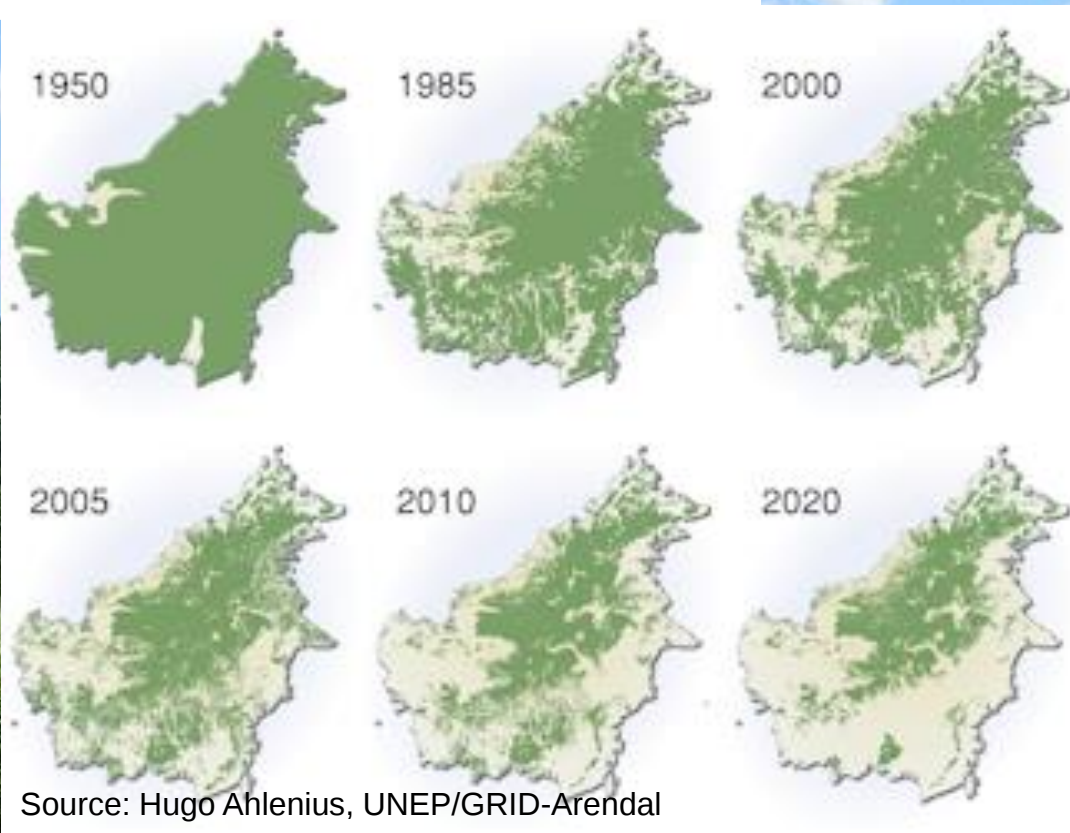

=> Deforestation in Brazil due to agricultural production (soy, cattle)

Využití území => ztráta biodiverzity – zvyšování koncentrace GHGs

Indonésie

Lesní pokryv na Borneu

Zdroj: <http://www.tropical-rainforest-animals.com/borneo-rainforest.html>

=> Celosvětově masivní odlesňování kvůli zemědělské produkci

„Do budoucna tedy pro rostoucí populaci bude nutno vyprodukovat **výživově adekvátní množství potravin na stejné či dokonce menší ploše zemědělské půdy** (kvůli dalšímu využití, například pro energetické plodiny) a při omezenějším množství přírodních zdrojů, **než je tomu dnes**. Měnící se **klimatické podmínky mohou budoucí schopnost produkce potravin nadále zkomplikovat**, například negativním efektem na výnosnost produkce.

3. Co s tím zmůžeme?

a. Musíme si rozumět!

Když chceme hledat řešení, musíme mluvit
stejným jazykem 😊

Komunikační hra!

Bud'te co:

- nejrychlejší
- nejpreciznější
- bez zbytečných dotazů

Vzájemné porozumění je nutnou podmínkou jakékoli smysluplné diskuze!

Sladíme si náš slovník...

Vytvořte prosím skupinky a diskutujte (5 min):

- Co termín znamená (definice)? Klidně googlujte ...
- Setkali jste se už s termínem? Pokud ano, kdy a kde?

Bezpečnost potravin (food safety)

Potravinová bezpečnost (food security)

Potravinová soběstačnost (food self-sufficiency)

Udržitelný potravinový systém
(sustainable food system)

Potravinová suverenita (food sovereignty)

Udržitelná strava (sustainable diets)

Bezpečnost potravin (food safety)

Definice:

*Bezpečnost potravin je základním principem evropské potravinové politiky, který zaručuje **ochranu zdraví spotřebitelů**. Bezpečnost potravin zahrnuje hygienu výroby potravin, kontrolní mechanismy, monitoring potravních řetězců a bezpečnost krmiv.*

Bezpečnost potravin (food safety)

Nemoc šílených krav dovádí Francii k šílenství

Psychóza kolem takzvané nemoci šílených krav (BSE) ve Francii v posledních dnech opět výrazně vzrostla a školní jídelny po celé Francii začaly stahovat hovězí z jídelníčku, další země zakázaly dovoz francouzského hovězího a restaurace přestávají servírovat některé druhy steaků.

Slovenští veterináři našli ve vařených loupáných vejcích z Česka nadměrný obsah fipronilu

Nadměrný obsah jedovatého insekticidu fipronil zjistili slovenští veterináři ve vařených loupáných vejcích, která byla vyrobena v České republice. Informovala o tom ve středu slovenská státní veterinární a potravinová správa (SVPS). Jméno výrobce ani to, zda vejce pocházejí z českých chovů, úřad neuvedl.

Bratislava 17:46 6. 9. 2017 (Aktualizováno: 19:21 6. 9. 2017)

Tuzemák v ohrožení? Rumové aroma obsahuje rakovinotvornou látku, tvrdí experti na potraviny

Oblíbená a typická přísada vánočních perníčků nebo tuzemáku – rumové aroma – může zmizet z výrobků. Obsahuje rakovinotvornou látku, na což přišli vědci z Evropského úřadu pro bezpečnost potravin. Ministr zemědělství Marian Jurečka (KDU-ČSL) bude v případě zákazu ingredience požadovat pro Česko výjimku.

Praha 11:31 20. září 2017

Bezpečnost potravin (food safety)

*„Spotřebitelé v EU by si měli být jisti tím, že potraviny, které nakupují, jsou **bezpečné**. První evropská pravidla o hygieně potravin byla zavedena v roce 1964. Od té doby se z nich stal aktivní, vzájemně provázaný a komplexní nástroj k **ochraně zdraví lidí, zvířat i rostlin** a také **životního prostředí**.“*

Bezpečnost potravin (food safety)

Evropský úřad pro
bezpečnost potravin
(EFSA)

<https://www.efsa.europa.eu/>

<http://bezpecnostpotravin.cz>

Potravinová bezpečnost (food security)

Definice:

*Potravinová bezpečnost představuje situaci, kdy má člověk zajištěn **přísun dostatku jídla**, které obsahuje potřebné živiny a konzumované potraviny jsou zdravotně nezávadné. Skládá se z následujících prvků:*

- ***Dostupnost potravin** – potraviny musí fyzicky být v místě, kde je obyvatelé potřebují.*
- ***Přístup k potravinám** – lidé musí být schopní si potraviny obstarat, musí mít tedy dostatek peněz pro jejich koupi, nebo dost půdy a dalších zdrojů k jejich vypěstování (voda, osivo).*
- ***Potraviny musí být kvalitní** – musí obsahovat vyvážený podíl živin (bílkoviny, tuky, cukry, vitamíny a minerální látky), který umožňuje žít aktivní a zdravý život.*

Potravinová bezpečnost (food security)

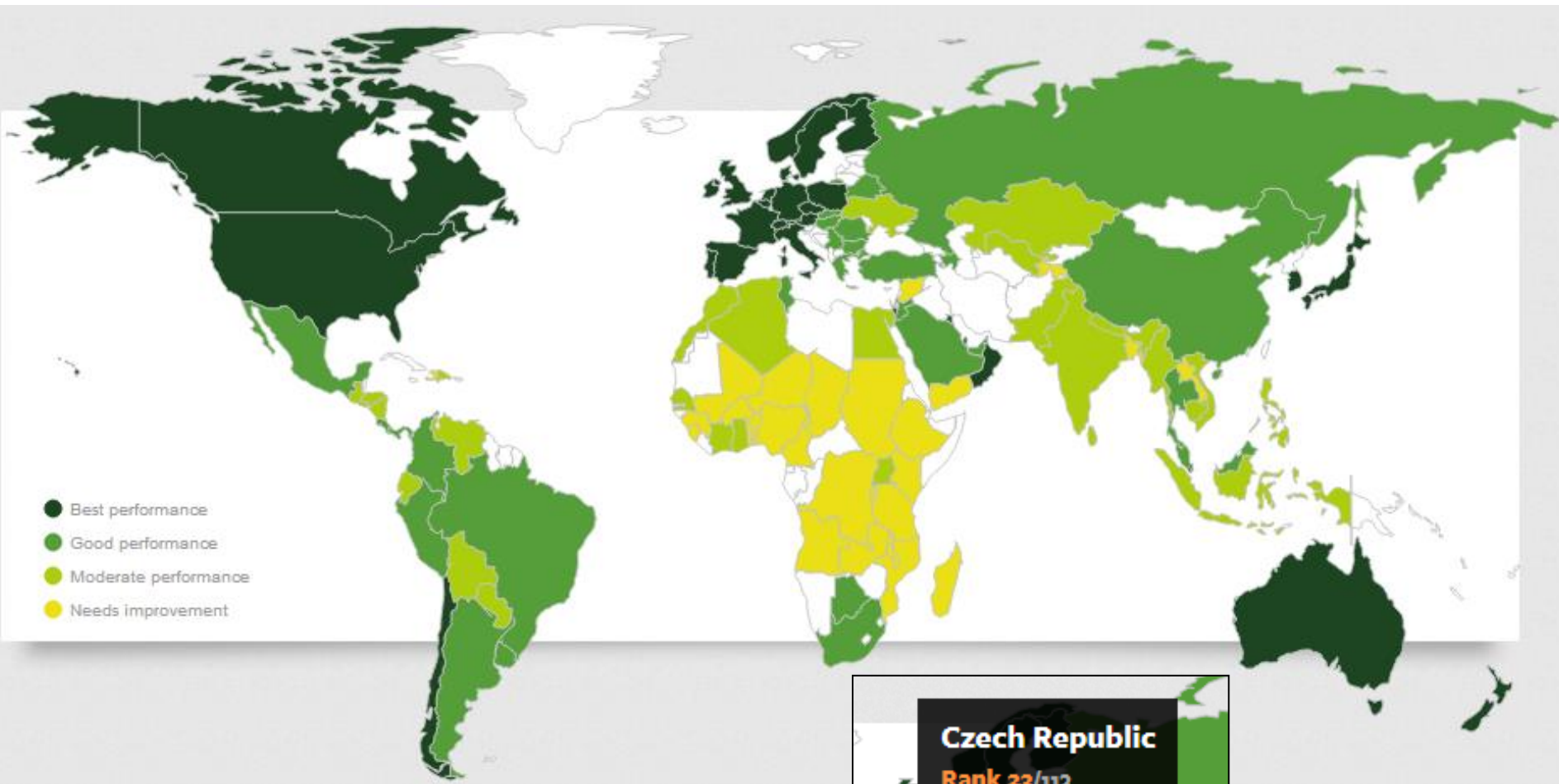
Česká potravinová bezpečnost je nejlepší v regionu, Polsko zaostává jen těsně

23. července 2013 18:59

Na světovém žebříčku potravinové bezpečnosti, sestaveným výzkumníky spjatými s renomovaným časopisem The Economist, se Česko ocitlo na 23. příčce, nejvýše z postkomunistických zemí. Experti země hodnotí podle mnoha ukazatelů, které se řadí do tří skupin - cena, dostupnost a kvalita potravin. Těsně za Českem se umístilo Polsko, přestože kvalita tamních potravin je v tuzemsku často kritizována.

Potravinová bezpečnost (food security)

Global Food Security Index

<http://foodsecurityindex.eiu.com/country>

Potravinová soběstačnost (food self-sufficiency)

Definice:

*Jedná se o míru **pokrytí spotřeby** základních potravin z **vlastních zdrojů** (tj. z území daného státu, případně z vlastní zahrady pro jedince či domácnost).*

Potravinová soběstačnost (food self-sufficiency)

Potravinová soběstačnost Česka klesá, varuje komora

Češi jedí více než polovinu sýrů, tvarohů a másel z dovozu. Prezident Potravinářské komory ČR Miroslav Toman to řekl na českobudějovickém agrosalonu Země živitelka a označil to za tragický fakt. Klesá i potravinová soběstačnost ČR u vepřového masa a mrkve.

Kupředu do minulosti 18. října 2016 v 18:30

Potravinová soběstačnost uprostřed Evropy?

Každý z nás si pod pojmem svoboda představí něco jiného. Pro někoho je to dostatek peněz na účtu, pro jiného schopnost postarat se o rodinu nezávisle na systému a uživit ji z vlastních zdrojů.

Přehrajte si celý příspěvek

Martina Kociánová si pozvala manžele **Alenu a Pavla Gajdůškovy**, kteří zvolili tu druhou variantu.

Martina: V roce 2005 jste rozhodli, že osídíte ruinu bývalého JZD a mě by zajímalo, proč jste se rozhodli takto zásadně změnit způsob života.

Je čím dál tím víc lidí, kteří se snaží o potravinovou soběstačnost

Foto: pl.wikipedia.org

Potravinová suverenita (food sovereignty)

Definice:

*Potravinová suverenita je **právo lidských společenství na zdravé a kulturně vhodné potraviny**, produkované prostřednictvím **environmentálně příznivých a udržitelných přístupů**, a právo těchto společenství definovat vlastní potravinové a zemědělské systémy.*

<http://potravinovasuverenita.cz/>

Potravinová suverenita (food sovereignty)

**Ekumenická
akademie**

Prosazujeme alternativní přístupy při řešení současných ekonomických, sociálních a ekologických problémů.

Naší vizí je sociálně spravedlivá, trvale udržitelná a tolerantní společnost.

[Ekumakad.cz](#) » [Témata](#) » [Zvěřejnili jsme výroční zprávu za rok 2016](#)

O nás

Témata

Fair trade

Lidská práva

Náboženství a kultura

Rozvoj a oddlužení

Alternativy

Odpovědnost korporací

Klimatická změna

Akce

Projekty

Zapojte se

Zvěřejnili jsme výroční zprávu za rok 2016

15. 6. 2017 -

Rok 2016 byl pro nás v mnohém přelomový. Oslavili jsme 20. výročí založení Ekumenické akademie (EA). A v květnu se rozloučili s jejím zakladatelem a ředitelem Jiřím Silným, kterému děkujeme za dvacetileté vedení Ekumenické akademie a těšíme se na další spolupráci s ním jakožto členem výboru EA.

I v roce 2016 jsme pokračovali v realizaci projektových aktivit a pokrývali nejen témata globálního Jihu (fair trade), ale i podporu na lokální úrovni (sociální ekonomika). Významným přínosem Ekumenické akademie je tematické propojování, proto se například zabýváme klimatickou změnou jak v zemích rozvojových, tak i u nás. Podporujeme potravinovou suverenitu, která emancipuje drobné pěstitele ve všech koutech planety. Ztotožňujeme se s Cíli udržitelného rozvoje, které formulovala OSN, a představujeme možnosti, jak je uvádět do praxe na místní úrovni.

Potravinová suverenita (food sovereignty)

(trvalá) Udržitelnost (sustainability)

Definice:

*Udržitelnost je definována v kontextu lidské civilizace jako praktická schopnost **uspokojit základní potřeby dneška bez kompromitování schopnosti budoucích generací uspokojit jejich základní potřeby a udržet jejich životní úroveň.***

Host Radiožurnálu 27. října 2017 v 11:18

Firmy musí fungovat v souladu s potřebami společnosti, říká Pavlína Kalousová. Pomáhá jim s trvale udržitelným podnikáním

Je předsedkyní platformy Byznys pro společnost a řadu let firmy učí, jak být více společensky zodpovědné. „Když budou respektovat prostředí, tak to bude dobré nejenom pro společnost, ale i pro ně,“ vysvětluje. Mají o to české podniky zájem? Jaké jsou zásady trvale udržitelného podnikání? A komu pomáhá den Národní potravinové sbírky?

Pavlína Kalousová
diverzity

Foto: Jana Přino

Pavlína Kalousová je ambasadorkou trvale udržitelnosti a diverzity. Myšlenka udržitelnosti vychází uvědomování si limitů naší planety. „Potřebujeme stále v

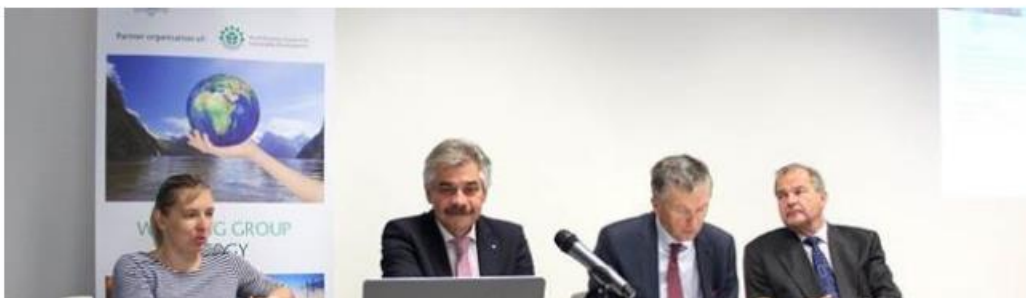
CBCSD: Udržitelný rozvoj je silné téma, o kterém se v Česku moc nemluví

25. 10. 2017 21:08

Diskuzi na téma udržitelného rozvoje rozvinuli účastníci valné hromady České podnikatelské rady pro udržitelný rozvoj (CBCSD), která se konala 24. října v členské společnosti IPSOS. Setkání se zúčastnili zástupci členských firem CBCSD a zainteresovaná odborná veřejnost. Přítomní se shodli, že udržitelný rozvoj není na rozdíl od západních zemí prioritou společnosti.

Sign Up to see what your friends like.

Resilience (resilience) – z ekologie

Definice:

*Resilience je **schopnost systému vracet se po vychýlení zpět do původního stavu**. Jde také o rychlost, jakou se vychýlení utlumí a system se navrátí se do výchozího stavu.*

Poznámka:

Dobrá resilience je podmínkou dlouhodobé udržitelnosti.

Věk nerovnováhy

VÁCLAV CÍLEK 12 18. ZÁŘÍ 2016

Témata: [klíma](#), [globální oteplování](#), [Věk nerovnováhy](#)

Václav Cílek

AUTOR JE GEOLOG A ESEJISTA

V minulých měsících jste sledovali cyklus o českých zahrádkách a o vodě, který je doplněn o další materiály a vychází na podzim v nakladatelství Dokořán jako kniha *Co se děje se světem*. Následující projekt se snad rovněž stane knihou. Vychází ze semináře v Poslanecké knihovně o dopadech klimatické změny. Protože na tyto semináře poslanci stejně nechodí a je škoda, aby práce vyšla nazmar, chystám společně s Alexandrem Ačem z této akce knihu s příspěvky R. Hutha o klimatické změně, V. Wagnera o nízkoemisní energetice, M. Trnky o suchu v České republice. Kniha nejspíš bude uzavřena širší kolektivní kapitolou o cestě k národní resilienci, neboli odolnosti. V tomto seriálu se objeví jenom mé texty, které se týkají trochu technického, ale nutného popisu, co je klimatická změna a koncepce národní resilience. Některé důležité termíny či názvy knih jsou ponechány v angličtině, aby je čtenář mohl snadno vyhledat na internetových prohlížečích, protože v češtině podobné odkazy často neexistují, nebo jsou neúplné.

Udržitelný potravinový systém (sustainable food system)

Definice:

*Udržitelný potravinový systém je systém, který poskytuje **potravinovou a výživovou bezpečnost pro současné generace** takovým způsobem, že nejsou kompromitovány ekonomické, sociální ani environmentální podmínky **zaručující potravinovou a výživovou bezpečnost budoucích generací**.*

autor/ka: Markéta Vinkelhoferová

Markéta Vinkelhoferová

Za udržitelný potravinový systém

Velký stan je naplněn k prasknutí lidmi, kteří nesedí kolem stolů s cedulkami, na kterých stojí: Francie, Španělsko, Polsko, Rusko, Turecko, Česká republika a na pětadvaceti zemí. Najednou se začnou zvedat palce. Ty ale neznamenají pochvalný souhlas s obsahem proslovů na pódiu, ale gesto symbolizující fakt, že účastníci správně slyší hlas z malých rádií ve sluchátkách. Ocitli jsme se na zatím největším evropském setkání příznivců potravinové suverenity v rumunském městě Kluž. Akce se

Udržitelný potravinový systém (sustainable food system)

Mladým jde o kvalitu a udržitelnost potravin, říká šéf Makra Olaf Koch

14. května 2016 18:00

Příjmení Olafa Kocha v českém překladu znamená „kuchař“. On sám je sice obchodník, ale o trendech v gastronomii toho možná ví víc než mnoho kuchařů. Stojí totiž v čele skupiny, pod kterou spadá velkoobchodní řetězec Makro, ve kterém hodně nakupují zásoby restauratéři nejen z Česka.

Reklama

iFOREX
Forex
začátečnický

Naučte se, jak
opravdovým forexem

Udržitelná strava (sustainable diets)

Definice:

*Jedná se o stravu s **nízkým dopadem na životní prostředí**, která přispívá k **potravinové a výživové bezpečnosti a zdravému životu současných i budoucích generací**. Udržitelná strava chrání a respektuje **biodiverzitu a ekosystémy**, je kulturně přijatelná, dostupná, ekonomicky spravedlivá a přístupná, výživově adekvátní, bezpečná a zdravá a vhodně využívá přírodních i lidských zdrojů.*

Udržitelná strava (sustainable diets)

Radostné zprávy.cz

Domů Hlavní zprávy Spiritualita Příroda Zdraví Kalendář akcí O webu Odkazy Reklama

Zapomeňte na módní diety – udržitelné jídlo je zdravější a ekologičtější

redakce 29.1.2015 Zdraví 0 komentářů

Sdílejte naše články a podpořte Radostné zprávy!

Pokud chcete jíst zdravěji a levněji, z udržitelnou stravu z domácí zeleniny vyhněte se masu.

Poté co tradiční novoroční předsevze vyprchávají je čas podívat se na nadch rok seriózním způsobem. Pr s předsevzetími má tři roviny – příliš amb cíle znějí dobře do momentu, než se je zač pokoušet naplnit. S lednem vždy přichází

Reklama

Udržitelná strava

Blogování o jídle a vědě aneb spotřeba potravin z pohledu jednoho akademika.

3. Co s tím zmůžeme?
b. Volte svou vidličkou!

„Sedmero zodpovědného strávnicka“...

CO BY MĚL ČLOVĚK JÍST V SOULADU SE ZDRAVOU VÝŽIVOU A NIŽŠÍM DOPADEM NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ?

Nabízíme následující doporučení:

UDRŽUJTE vyvážený energetický příjem vzhledem k výdeji.

JEZTE pestrou stravu založenou především na rostlinných produktech s menším podílem živočišných produktů, zejména masa a masných výrobků.

VYBÍREJTE SI místní a sezónní ingredience, ideálně ze systémů ekologické produkce.

HLÍDEJTE SI spotřebu tuků, cukrů a soli pro své zdraví.

VAŘTE úsporně používáním poklic na hrncích, vařením ve větších objemech pro více lidí, využíváním energie pro vaření z obnovitelných zdrojů.

PLÁNUJTE nákupy pro ekonomickou efektivnost a zakoupení jen toho, co opravdu potřebujete.

OMEZTE potravinový odpad jak jen to půjde.

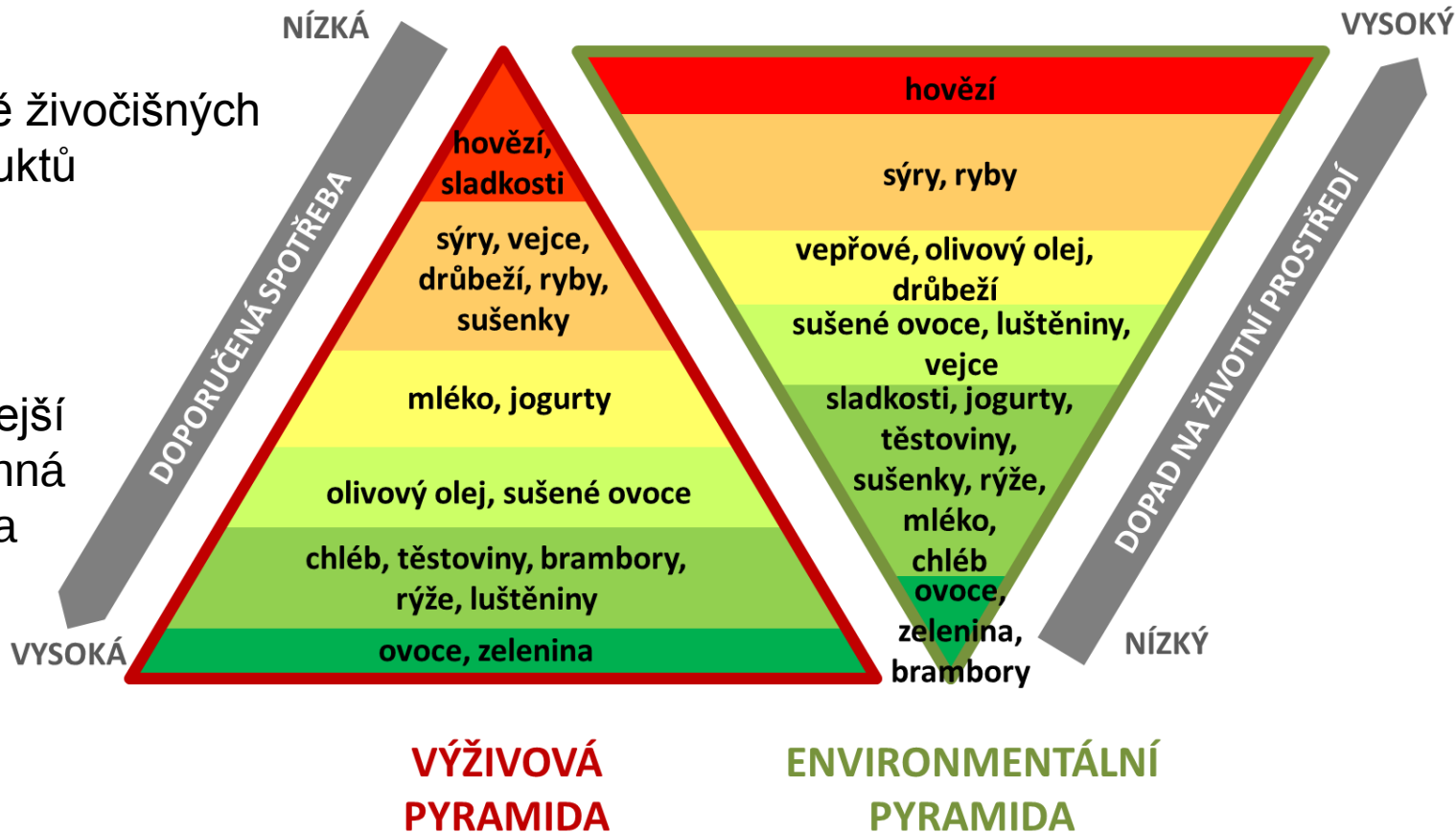
...se třemi hlavními pravidly:

- Jezme více v souladu s výživovými doporučeními!
- Vybírejme si kvalitní potraviny!
- Stravujme se hospodárně!

Jezme více v souladu s výživovými doporučeními!

Výživa a životní prostředí? Jdou ruku v ruce!

- méně živočišných produktů
- pestřejší rostlinná strava

Potraviny tvořící základ výživové pyramidy mají **všeobecně** nižší dopady na ŽP
Vždy ale záleží na konkrétním původu potraviny! Kvalita!

Vybírejme si kvalitní potraviny!

= potraviny, které se snaží více **respektovat životní prostředí** i socio-ekonomické **potřeby lidí**, díky kterým si můžeme plnit naše talíře

- ideálně ze systémů **ekologické produkce** – s certifikací bio či biodynamické i bez (pokud dostatečně producentovi důvěřujete)
- s co nejnižším využitím neobnovitelných přírodních zdrojů = **místní a sezónní**
- za **férovou cenu** pro ty, kdo pro nás potraviny připravili

=> „alternativní“ možnosti získávání potravin (k dnes konvenčním nadnárodním řetězcům)

Potravinové družstvo v Kodani, Dánsko – KBHFF

KØBENHAVNS
FØDEVAREFÆLLESSKAB

[For leverandører](#)

[English](#)

[Wiki](#)

[Login til medlemssystem](#)

[Login til Wordpress](#)

[AFDELINGER](#)

[FOR MEDLEMMER](#)

[OM GRØNTSAGERNE](#)

[FAQ](#)

[OM](#)

[KONTAKT](#)

10 základních principů družstva KBHFF

Potraviny v nabídce družstva mají být:

1. Z ekologické produkce
2. Vypěstované tak lokálně, jak jen to je možné
3. Sezónní

K distribuci potravin v nabídce družstva má docházet způsobem, který:

4. Podporuje spravedlivý a přímý obchod
5. Je šetrný k životnímu prostředí
6. Zprostředkovává a podporuje informovanost o potravinách a ekologii
7. Je finančně udržitelný a nezávislý
8. Je transparentní a podporuje důvěru v celé produkci a distribuci
9. Zajišťuje blízkost a dostupnost potravin
10. Funguje na základě místní, (spolu)pracující komunity

LOKALAFDELINGER

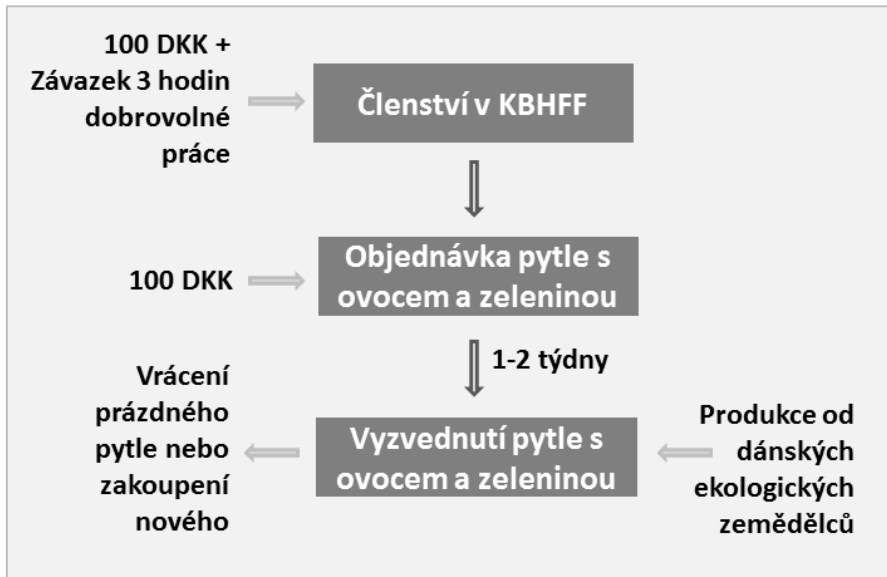
UGENS POSE

Posen uge 39 – 2017

1 kg Kartoffel, Anna Bella, Birkemosegaard

Potravinové družstvo v Kodani, Dánsko – KBHFF

Fungování družstva KBHFF v praxi (z pohledu člena družstva)

Obsah pytle družstva KBHFF v listopadu 2012

Více viz můj článek: Potravinové družstvo KBHFF v Kodani, Dánsko – Města v rozvoji (2015), Ekumenická akedemie a také blog (Respekt)

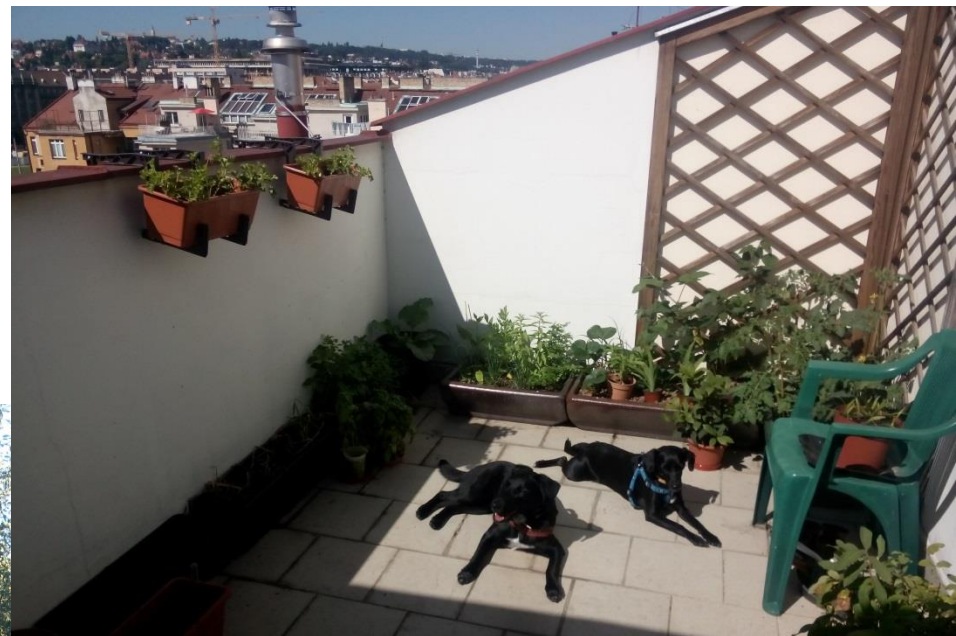
Komunitou podporované zemědělství – KPZ Biofarma Vyšínek, ČR - biobedýnky

Vlastní zahrádka – záhonek Kodaň, Dánsko

Vlastní zahrádka – Praha - balkón v práci, terasa doma, sousedská zahrada (pěstovat se dá téměř kdekoli...)

Stravujme se hospodárně!

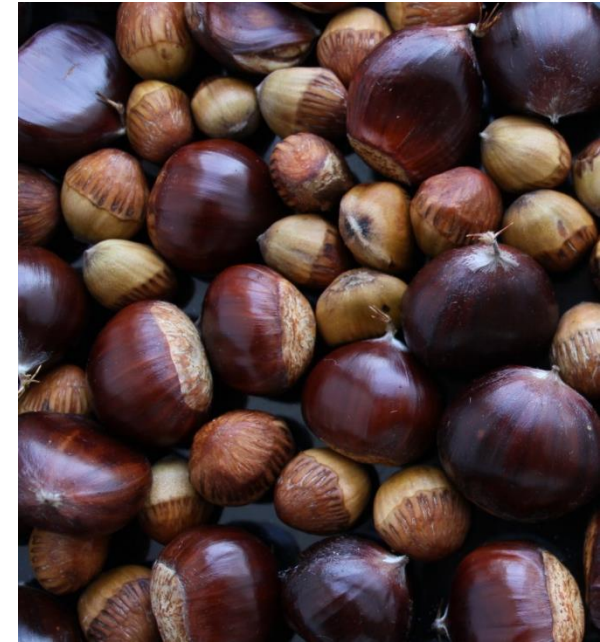
(optimalizujeme ekonomické aspekty...)

- kupujeme **jen to, co opravdu potřebujeme**
- **omezme potravinový odpad**
- **vařme s poklicemi, ve větších objemech, využijeme OZE**
- můžeme částečně využít i **jídlo „zadarmo“**

Využití potravin, které vyrostly „jen tak zadarmo“

všeho s mírou samozřejmě!

Uživí planeta lidstvo?

Pohled akademika na (ne)udržitelnost současných potravinových systémů

Myslím si, že ano, ale pouze pokud:

- **Uznáme**, že v současnosti náš potravinový systém **není udržitelný** a začneme **hledat lepší řešení**
- **Naučíme** se spolu dobře **komunikovat** a efektivně **spolupracovat**
- **Budeme ochotní** změnit **stravovací návyky** a zaplatit férovou cenu za **kvalitní jídlo**

Vše začíná u jednotlivce!

Studenti VŠ!

Pracovníci
v NNO!

Další!

Konzultanti/
OSVČ!

Zaměstnanci firmy!

Obrázek: all-free-download.com

Hledejme řešení na hrotech našich vlastních vidliček 😊

Centrum pro otázky
životního prostředí
Univerzita Karlova v Praze

Biodynamická farma v Gut Rheinau, Švýcarsko

Díky za pozornost!

Otázky? Komentáře?

Dana Kapitulčinová, Ph.D.

dana@czp.cuni.cz , blog: <http://www.czp.cuni.cz/udrzitelnastrava/>